YLIOPPILASKIRJOITUKSET KAUHAJOEN LUKIOSSA

Kevät 2027 - Syksy 2027

Kokelaan on perehdyttävä huolellisesti ylioppilastutkinnon rakenteeseen ja vaatimuksiin sekä suoritusohjeisiin. Kokelas on itse vastuussa omasta osuudestaan: siitä, että on selvillä ohjeista ja noudattaa niitä.

11.11.2026

Sisällysluettelo

YLIOPPILASTUTKINNOSTA 3
YLEISTÄ 3
TUTKINNON RAKENNE 4
ILMOITTAUTUMINEN 5
MAKSUTTOMUUS 7
OIKAISUVAATIMUS 7
ARVOSTELU 7
VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN 7
KOKEEN UUSIMINEN 8
Hylätty koe 8
Hyväksytty koe 8
KOKELASTA KOSKEVAT ERITYISJÄRJESTELYT 8
KOMPENSAATIO 9
TODISTUKSET 10
Ylioppilastutkintotodistus 10
Muut todistukset 10
KOETILAISUUS 10
SAIRASTUMINEN 11
SUULLISET KUULUSTELUT 11
KIRJOITUSTEN TULOKSET JA JULKISUUS 11
AIKATAULU 12
Kevään 2027 kirjoitukset 12
Syksyn 2027 kirjoitukset 14
YTL:N OHJEET KEVÄÄN 2027 YLIOPPILASKOKELAILLE 15

YLIOPPILASTUTKINNOSTA

Kokelaat sisällyttävät tutkintoonsa **vähintään viiden tutkintoaineen kokeet**. Kaikkien kokelaiden on suoritettava äidinkielen ja kirjallisuuden koe tai vastaava S2-koe ja valittava vähintään kolmesta ryhmästä loput neljä koetta. Näitä ryhmiä ovat matematiikka, toinen kotimainen kieli, vieras kieli ja reaaliaine. Kokeita ei enää ryhmitellä pakollisiin ja ylimääräisiin kokeisiin. Tutkintoon tulee sisällyttää vähintään yksi pitkän oppimäärän koe, meillä yleensä englannin koe tai pitkä matematiikka. Tutkinto suoritetaan valmiiksi kolmen peräkkäisen kerran aikana.

Syksyn 2026 tutkinnosta lähtien ylioppilaskirjoitukset suoritetaan Abitti 2-järjestelmällä.

YLEISTÄ

Ylioppilastutkinnosta ja siihen liittyvistä asioista säädetään mm. lukiolaissa, laissa ylioppilastutkinnon järjestämisestä sekä asetuksessa ylioppilastutkinnosta. Ylioppilastutkintolautakunta antaa määräyksiä kokeiden sisällöstä, koejärjestelyistä ja kokeiden arvostelusta. Näissä määräyksissä ilmoitetaan mm. kunkin kokeen rakenne, tehtävien lukumäärä, arvosteluperusteet ja kokeen toimeenpano-ohjeet.

Ylioppilastutkinto järjestetään kahdesti vuodessa yhtä aikaa koko maassa. Syksyllä kokeet järjestetään syyskuun jälkipuoliskolla ja keväällä maaliskuussa. Kullakin kokeella on oma päivänsä. Kokeiden päivämäärät ovat myös opinto-oppaassa ja YTL:n sivuilla. Kevään ja syksyn kokeissa ei vaativuuden suhteen ole eroa.

Tutkinnon kokeet voi suorittaa yhtenä, kahtena tai enintään kolmena perättäisenä tutkintokertana. **Tutkinto on valmis, kun tutkintoon kuuluvat viisi koetta on suoritettu. Mikäli lukion oppimäärä on valmis (= kaikki pakolliset opintojaksot, vähintään 20 opintopistettä valtakunnallisia valinnaisia opintoja, yhteensä vähintään 150 opintopistettä), kokelas tulee ylioppilaaksi. Kahta tutkintoa suorittavilta edellytetään ammatillisen tutkinnon valmistumista**. Jos osallistuu kirjoituksiin jo syksyllä, on syytä ottaa ylioppilaskokeet huomioon ko. periodin työmäärässä. Tutkinnon suorittaminen katsotaan aloitetuksi, kun opiskelija ilmoittautuu ensimmäisen kerran tutkintoon. Tutkintoa voi täydentää sen jälkeen, kun se on suoritettu.

Ylioppilastutkinto on valtakunnallinen päättötutkinto. Tutkinnon hyväksytty suorittaminen edellyttää osallistumista koko tutkintoon. Lukiokoulutuksen oppimäärää suorittava tai ammatillista perustutkintoa suorittava opiskelija ei voi suorittaa erillisiä kokeita vaan osallistuu ylioppilaskirjoituksiin koko tutkinnon suorittajana.

TUTKINNON RAKENNE

Ylioppilastutkintoon kuuluu **viisi koetta**. Äidinkielessä ja kirjallisuudessa (tai suomi toisena kielenä) järjestettävä koe on **kaikille pakollinen**. Neljä muuta tutkintoon sisältyvää koetta kokelas valitsee ryhmästä, johon kuuluvat toisen kotimaisen kielen koe, yksi vieraan kielen koe, matematiikan koe ja reaaliaineissa järjestettävä koe. Kokelas voi lisäksi sisällyttää tutkintoonsa yhden tai useamman ylimääräisen kokeen.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja yleisimmin opetetuissa vieraissa kielissä voidaan järjestää vaativuudeltaan kahden eri tason mukaiset kokeet. Kokelas saa valita lukio-opintojen laajuudesta riippumatta, kumpaan kokeeseen hän osallistuu. Vähintään yhdessä oppiaineessa ylioppilastutkintoa suorittavan kokelaan tulee suorittaa vaativampi koe, joko A-tason kieli tai pitkä matematiikka. Vaativamman tason kokeiden määrää ei ole rajoitettu.

Vuoden 2022 tutkintouudistuksessa saman aineen eri oppimääriä voi suorittaa jo tutkinnon aikana, mutta nämä lasketaan vain yhdeksi kokeeksi (esim. MAA ja MAB).

Äidinkielen koe ja suomi toisena kielenä koe on kaksiosainen. Kokelaan on osallistuttava sekä lukutaidon että kirjoitustaidon kokeeseen. Molemmat kokeet otetaan huomioon lopullista arvosanaa määrättäessä, ja molemmista kokeista vaaditaan suoritus hyväksyttyyn arvosanaan.

Ruotsin ja vieraiden kielten kokeet koostuvat kuullunymmärtämiskokeesta ja kirjallisesta osasta. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, osallistuuko hän pitkän vai lyhyen (ruotsissa keskipitkän) oppimäärän kokeeseen.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on **kaksi osaa: A-osa ja B-osa.** Palautettuaan A-osan kokelaalla on käytössään kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat.

Reaalikokeessa kokelaat suorittavat yksittäisiä ainereaalin kokeita. Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Eri aineiden kokeet jakautuvat kahdelle päivälle siten, että yhteen reaalikoeryhmään kuuluvat psykologian, filosofian, historian, fysiikan sekä biologian kokeet ja toiseen uskonnon, elämänkatsomustiedon, yhteiskuntaopin, kemian, maantieteen ja terveystiedon kokeet. Koepäivien järjestys vaihtelee.

Yhtenä koepäivänä voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta. Tutkinnon hajauttamalla voi halutessaan osallistua useaan reaaliaineen kokeeseen.

Tehtävien ja vastausten määrät sekä tehtävien luonne

Reaaliaineen kokeeseen osallistuvalta edellytetään, että hän on opiskellut vähintään tämän oppiaineen **pakolliset opintojaksot**. Tehtävät laaditaan kussakin aineessa voimassa olevan valtakunnallisen

opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjen pakollisten ja valinnaisten opintojaksojen pohjalta. Määräyksen lukion opetussuunnitelman perusteista antaa Opetushallitus.

Lukioissa tarjotaan pakollisia ja valinnaisia opintojaksoja eri reaaliaineissa seuraavasti (LOPS2021):

reaaliaine	pakolliset opintojaksot	valinnaiset opintojaksot
uskonto	4 op	8 op
elämänkatsomust.	4	8
psykologia	2	8
filosofia	4	4
historia	6	6
yhteiskuntaoppi	6	2
fysiikka	2	12
kemia	2	8
biologia	4	6
maantiede	2	6
terveystieto	2	4

Kunkin reaaliaineen tehtävien määrä tarjoaa kokelaalle riittävästi valinnanvaraa.

Tyypiltään tehtävät voivat vaihdella oppiaineittain. Reaaliaineen koe rakentuu tehtävätyypiltään ja vaativuustasoltaan toisistaan eroavista osista, joissa voi olla useita tehtäviä. Osa tehtävistä voi olla pakollisia. Tehtävissä voi olla oheismateriaalina esimerkiksi tekstejä, kuvia, tilastoja, karttoja, animaatioita, videoita tai äänitallenteita.

Eri tehtävien vaikeus kuitenkin vaihtelee kunkin oppiaineen perusvalmiuksia testaavista kysymyksistä oppiaineen syvällistä hallintaa edellyttäviin tehtäviin. Korkeimpien arvosanojen saamiseksi kokelaan on kyettävä käsittelemään myös vaativia, kypsää ajattelua edellyttäviä tehtäviä. Tehtävien maksimipistemäärä voi vaihdella 15 – 30 pisteen välillä. Kokeen maksimipistemäärä on 120 pistettä.

Oppiainerajat ylittävät tehtävät

Kunkin reaaliaineen kokeessa on oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. Kevään 2023 tutkinnosta lähtien nämä tehtävät voivat perustua opetussuunnitelmassa kuvattuun laaja-alaiseen osaamiseen: hyvinvointiosaamiseen, vuorovaikutusosaamiseen, globaali- ja kulttuuriosaamiseen, eettisyyteen ja ympäristöosaamiseen, yhteiskunnalliseen osaamiseen sekä monitieteiseen ja luovaan osaamiseen.

Arvostelu

Kaikissa aineissa noudatetaan samanlaisia arvosanaluokkia. Arvosanat jaetaan normaalijakauman mukaisesti mutta ei aineittain vaan koko kirjoittajapopulaatiossa. Uusijoiden lukumäärä ja heidän saamansa pisteet eivät vaikuta arvosanojen pisterajoihin.

ILMOITTAUTUMINEN

Lukion koko oppimäärän ei tarvitse olla suoritettuna kokeiden alkaessa, mutta kylläkin kokeiden päätyttyä eli ennen ylioppilaaksi pääsyä (**viimeistään 5.5., jolloin tiedot siirretään KOSKI-tietokantaan). Ylioppilastutkintotodistusta ei saa ilman lukion päättötodistusta tai todistusta ammatillisen tutkinnon suorittamisesta.**

<u>Kevään</u> tutkintoon ilmoittaudutaan rehtorille **kirjallisesti** 23.11. mennessä.

Syksyn tutkintoon on ilmoittauduttava viimeistään 5.6. **Koulussa olevat ja tutkintoa aloittavat opiskelijat ilmoittautuvat toukokuun loppupuolella 23.5. mennessä.**

Ylioppilaskokelaan itsensä ja koulun kannalta on välttämätöntä, että kokelas päättäessään aloittaa ylioppilastutkinnon suorittamisen ajallisesti hajautettuna tekee henkilökohtaisen tutkinnon suoritusaikataulun opinto-ohjaajan kanssa Wilmaan osana pakollista OPO-opintojaksoa.

Ilmoittautuminen, jonka kokelas vahvistaa ao. lomakkeeseen myös nimikirjoituksellaan, on sitova. Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksen perusteella mitätöidä ilmoittautumisen ainoastaan erittäin painavasta syystä (esim. sairaus tutkinnon aikana, ulkomailla tapahtuva opiskelu tai työskentely, palveluksen aiheuttama este asevelvolliselle).

LUKION OPISKELIJAN OSALLISTUMISOIKEUS YLIOPPILASKIRJOITUKSIIN

Lukion oppimäärää suorittava opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon suorittaakseen tutkinnon.

Ylioppilastutkintoon osallistuminen edellyttää, että lukion oppimäärää suorittava on ennen osallistumista tutkintoon kuuluvaan kokeeseen opiskellut pakolliset opintojaksot aineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu. Jos vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia opintojaksoja, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme opintojaksoa.

Rehtorin päätöksellä kokeeseen voi erityisestä syystä osallistua myös lukion oppimäärää suorittava, joka ei ole opiskellut edellisessä kappaleessa tarkoitettuja oppimääriä, mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen. Tämä voi tulla kysymykseen esimerkiksi silloin, kun henkilö on oppinut jonkin kielen ulkomailla tai hänellä on ollut pitkäaikainen sairaus, joka on estänyt opiskelemasta vaadittavia opintojaksoja.

Rehtorin tehtävänä on tutkia, täyttääkö kokelas kokeisiin osallistumiselle laissa säädetyt edellytykset. Lukion rehtori voi evätä osallistumisen ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, jos kokelas ei täytä ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain osallistumiselle säädettyjä edellytyksiä. Rehtorin tulee antaa osallistumisoikeuden epäämisestä perusteltu kirjallinen päätös. Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen, saa kirjallisesti hakea oikaisua lupa- ja valvontavirastolta.

Kahta tutkintoa suorittava kokelas voi osallistua ylioppilastutkintoon opintojen (180 osaamispistettä) ollessa vielä kesken. Häneltä edellytetään vähintään 90:ää osaamispistettä vastaavan osaamisen suorittamista ennen tutkintoon osallistumista (L502/2019, 7 §).

Jos tutkintoon ilmoittautunut kokelas ei täytä säädettyjä osallistumisehtoja, rehtori on velvollinen ilmoittamaan asiasta lautakunnalle. Koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta johon hän ei ole saanut osal-

listumisoikeutta, poistetaan lautakunnassa kokelaan aineyhdistelmästä. Tätä ei katsota kokeen yrityskerraksi.

MAKSUTTOMUUS

Oppivelvollisuuslain mukaiseen maksuttomaan koulutukseen oikeutetut kokelaat voivat maksutta suorittaa viisi ensimmäistä koetta. Seuraavista kokeista peritään maksu. Jos oppivelvollinen samalla tutkintokerralla ilmoittautuu enemmän kuin viiteen kokeeseen, kokelas valitsee maksuttomasti suoritettavat kokeet.

Oppivelvolliselle maksuttomia ovat myös hylätyllä arvosanalla suoritettujen kokeiden uusinnat, edellyttäen että hylätty arvosana on ”ansaittu” eikä johdu siitä, että kokelas ei ole saapunut paikalle, jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi tai saanut hylättyä arvosanaa vilpin takia.

Oikeus maksuttomiin kokeisiin päättyy siihen, että kokelas saa ylioppilastutkinnon valmiiksi tai täyttää 20 vuotta.

Hyväksytyn kokeen uusimisesta peritään aina koekohtainen maksu, samoin tutkintoa täydentävistä kokeista.

OIKAISUVAATIMUS

Kokelas tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja voi vaatia lautakunnalta arvostelun oikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun tulokset ovat tulleet. **Oikaisuvaatimus** on maksullinen ja tehdään YTL:n sähköisessä asiointipalvelussa. Siitä tulee ilmetä mitä koetta ja kokeen osaa oikaisuvaatimus koskee, millä tavalla arvostelupäätös tulisi oikaista sekä perusteet, joilla oikaisua vaaditaan.

Kokelaalla ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalla **on tilaisuus tutustua koesuoritukseen ja arvosteluperusteisiin** lautakunnan ilmoittaman verkkopalvelun kautta alkaen lautakunnan ilmoittamasta ajankohdasta.

ARVOSTELU

Arvosanat ja pistemäärät

Laudatur (L)	7	pistettä
Eximia cum laude approbatur (E)	6	”
Magna cum laude approbatur (M)	5	”
Cum laude approbatur (C)	4	”
Lubenter approbatur (B)	3	”
Approbatur (A)	2	”
Improbatur (I)	0	”

Kokeet tarkastaa ja arvostelee **alustavasti** lukion ko. aineen opettaja ja lopullisesti **ylioppilastutkintolautakunta**.

Jos suoritusta on heikentänyt jokin **erityisen painava peruste**, lautakunta voi ottaa sen huomioon.

VILPPI JA TUTKINTOJÄRJESTYKSEN RIKKOMINEN

Kokelaan tulee olla ennen tutkintoon osallistumista selvillä siitä, mitä seuraamuksia on vilpillisestä menettelystä, vilpin yrityksestä tai tutkintojärjestyksen törkeästä rikkomisesta.

Jos rehtori luotettavan selvityksen perusteella toteaa kokelaan syyllistyneen ylioppilastutkinnossa johonkin edellä mainituista rikkomuksista ja tekee riittävän näytön perusteella asiasta päätöksen, kaikki ne kokeet, joihin kokelas on kyseisenä tutkintokertana ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi. Tällöin kokelas myös menettää oikeutensa jatkaa tutkinnon suorittamista kyseisenä tutkintokertana. Jos vilpillistä tekoa tai tutkintojärjestyksen rikkomista voidaan lisäksi pitää raskauttavana, rehtori voi määrätä, että kokelas ei saa osallistua seuraavankaan tutkintokerran kokeisiin. Rehtorin tulee viipymättä antaa lautakunnalle tiedoksi vilppiä koskevat päätöksensä.

Ennen edellä mainittujen seuraamusten määräämistä kokelaalle on ilmoitettava, mistä teosta häntä epäillään, häntä on kuultava todistajan läsnä ollessa ja asiasta on hankittava muu tarpeellinen selvitys. Kuulemistilaisuudesta pidetään pöytäkirjaa.

Rehtorin tai koulutuksen järjestäjän monijäsenisen toimielimen päätökseen, jossa kokelaan on katsottu syyllistyneen vilpilliseen tekoon tai törkeästi rikkoneen tutkintojärjestystä, saa hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Matkapuhelimet, älylaitteet (puhelimet, kellot, älylasit, sormukset) ja muut tekniset laitteet, paitsi lautakunnan sallimat apuvälineet, ovat kiellettyjä. Niiden tuominen koetiloihin tai **oman näytön näyttäminen toisille digitaalisissa kokeissa yms. katsotaan tutkintojärjestyksen rikkomiseksi, samoin kokeesta poistuminen ennen määräaikaa (klo 12.00)**.

KOKEEN UUSIMINEN

Hylätty koe

Hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Tutkinnon suorittanut henkilö saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa.

Hylätty on myös koe, jos ilmoittautuu ja ilman **erityisen painavaa syytä** jää saapumatta tai jättää tyhjän vastauksen.
Jos kokelas syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai muutoin törkeästi rikkoo järjestystä, kaikki kyseisen tutkintokerran kokeet katsotaan hylätyiksi.

Hyväksytty koe

Hyväksytyn kokeen saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa. Näistä kokeista peritään maksu.

Tutkintoa voi myöhemmin täydentää ilman aikarajoitusta. Tutkintoa voi täydentää myös tutkintoon kuuluvan aineen eritasoisella kokeella. Nämä kokeet ovat maksullisia.

KOKELASTA KOSKEVAT ERITYISJÄRJESTELYT

Jos ylioppilaskokelaalla on esimerkiksi lukihäiriö, ja kokelas tai hänen huoltajansa haluaa, että lukihäiriö otetaan ylioppilastutkinnossa huomioon, hänen tulee hankkia asiasta selvitys. Se toimitetaan lautakunnalle ilmoittautumisen yhteydessä,

kevään tutkinnon osalta 30.11. mennessä ja syksyn tutkinnon osalta 30.4. mennessä.

Ylioppilastutkintolautakunta on sähköistänyt kaikki hakemus- ja lausuntolomakkeensa. Asiasta tarkemmin YTL:n sivuilla. Apua antavat rehtorin ohella kielten opettajat, erityisopettaja ja opinto-ohjaaja.

Lukihäiriön vaikeusaste luokitellaan ylioppilastutkintolautakunnan ohjeissa neliportaisella asteikolla: ei vaikuta – vaikuttaa jonkin verran – vaikuttaa merkittävästi – vaikuttaa erittäin paljon. Erityisvaikeuden perusteella voidaan myöntää oikeus suurentaa kirjasinkokoa, oikeus suurempaan näyttöön, lisäaikaa kokeen suorittamiseen tai oikeus erilliseen pienryhmätilaan.

Sairaus tai vamma, lukihäiriö tai vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon vain, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan. Tällöin kokelaan pistemäärää korotetaan YTL:n laatiman taulukon mukaisesti 1 – 8 pistettä. Korotettu pistemäärä voi olla enintään yhtä suuri kuin approbatur-arvosanan vähimmäispistemäärä. Korotus tehdään yhden koesuoritusta heikentävän syyn perusteella koetta kohti siten, että huomioon otetaan syy, jonka perusteella kokelas saa eniten pisteitä.

Mikäli haetaan erityisjärjestelyjä, tulee hakemuksen sisältää kokelaan henkilökohtainen opintosuunnitelma tai ne suunnitelman osat, joihin on lukiolain (714/2018) 28 § 2 mom. mukaisesti kirjattu tukitoimet koetilanteissa, tai muu selvitys haetuista tukitoimista. **Lukio-opinnoissa tai muissa opinnoissa havaittu tuen tarve ja toteutetut tukitoimet ovat keskeinen peruste** erityisjärjestelyiden tarvetta arvioitaessa. Mikäli kokelas ei ole saanut tukitoimia, hakemuksen selvityksessä tulee yksilöidä, miten koesuoritusta heikentävä syy vaikuttaa ylioppilastutkinnossa suoriutumiseen ja miksi erityisjärjestely on tarpeen kohtuullisen ja yhdenvertaisen aseman luomiseksi.

Lisäksi hakemukseen liitetään lukion lausunto haettavien erityisjärjestelyiden tarpeesta, toimivuudesta ja kohtuullisuudesta. **Jos kokelaalla on ollut mahdollisuus erityisjärjestelyihin opintojen aikana, tulee lausunnosta käydä ilmi, onko kokelas käyttänyt näitä järjestelyitä ja ovatko ne olleet hänelle tarpeellisia.**

KOMPENSAATIO

Jos kokelas on hylätty yhdessä tutkintoon vaadittavassa kokeessa, lautakunta voi kuitenkin jäljempänä esitetyin edellytyksin antaa hänelle ylioppilastutkintotodistuksen, johon hylätty arvosana merkitään. Menettelyä kutsutaan kompensaatioksi. Kompensaation suorittaminen tehdään automaattisesti, jollei kokelas ole sitä kirjallisesti kieltänyt. Kompensaation voi saada vain yhteen tutkintoon vaadittavaan kokeeseen. Hylättyjä ylimääräisiä kokeita ei kompensoida.

Kokelaan hyväksytyistä kokeista saamista arvosanoista annetaan kompensaatiopisteitä seuraavasti: laudatur 7, eximia cum laude approbatur 6, magna cum laude approbatur 5, cum laude approbatur 4, lubenter approbatur 3 ja approbatur 2. Kokelaan saamat kompensaatiopisteet lasketaan yhteen, ja 10 kompensaatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan.

Jos kokelas on suorittanut enemmän kuin viisi koetta, hänelle otetaan laskennassa huomioon ne neljä koetta, jotka tuottavat korkeimman kompensaatiopistesumman.

Hylättyä koetta ei voi kompensoida, jos kokelas ei saapunut koetilaisuuteen tai jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi tai koe on hylätty vilpillisen menettelyn takia.

TODISTUKSET

Keväällä 2023 otettiin käyttöön myös digitaalinen tutkintotodistus paperisen todistuksen rinnalle.

Ylioppilastutkinnon suorittanut henkilö voi myös tilata todistuksen korkeakoulukelpoisuudesta lautakunnalta.

Ylioppilastutkintotodistus

- annetaan tutkintoon kuuluvat kokeet suorittaneelle lukion päättötodistuksen saavalle
- todistus annetaan sinä tutkintokertana, jona kaikki tutkintoon kuuluvat kokeet katsotaan hyväksytysti suoritetuksi
- **kokelaalle, joka on hyväksytysti suorittanut tutkinnon kokeet, mutta jolla ei ole vielä oikeutta saada lukion päättötodistusta, ei anneta ylioppilastutkintotodistusta**. Rehtori ilmoittaa lautakunnalle päättötodistusta vailla jäävät viimeistään 5.5. (4.11.)
- mikäli jokin koe on uusittu ennen todistuksen antamista, merkitään paras arvosana

Huom! Ylioppilastutkintotodistukseen merkitään arvosanat hyväksytysti suoritetuista kokeista, poikkeuksena kompensaatio.

Muut todistukset

Lautakunnan antama erillinen todistus
- erillisen kokeen suorittajille
- hyväksytysti suoritetuista kokeista
- tutkinnon täydentäjille
- kokeen uusijoille tutkinnon jälkeen

Tutkintoa hajauttamalla suorittavalle kokelaalle ylioppilastutkintolautakunta antaa pyynnöstä **otteen** ylioppilastutkintorekisteristä, josta ilmenevät hänen siihenastiset suorituksensa. Otteesta käy ilmi kullakin tutkintokerralla suoritetut kokeet, kunkin kokeen arvosana ja pistesumma.

KOETILAISUUS

Ylioppilaskokeet kestävät 6 tuntia (klo 9-15). Koetilaisuuksiin saavutaan vähintään 45 min. ennen kokeen alkua. **Kokeissa on oltava mukana kuvallinen henkilöllisyystodistus.**

Kokeista ei saa myöhästyä. On mahdollista, että myöhästyneelle ei voida järjestää koetta (säännöt ovat hyvin ankarat).

Koesalissa käyttäytymisestä rehtori antaa yksityiskohtaisia ohjeita ennen ylioppilaskirjoituksia. Koetilaisuuksissa käyttäydytään mahdollisimman häiritsemättömästi. Eväät tuodaan ilman käärepapereita tai läpinäkyvissä pakkauksissa.

Koe päättyy täsmälleen ilmoitettuna hetkenä. Kokeen jälkeen suttupaperit palautetaan. Jos tulee ongelmia kokeen aikana, kokelas nostaa kätensä näkyvästi pystyyn, että valvoja huomaa. Ei lähdetä liikkeelle paikalta, ennen kuin valvoja antaa merkin. Suttupaperia saa lisää tarvitsemansa määrän. Salissa on varavälineitä.

Kaikki saadut paperit luovutetaan kokeen päätyttyä. Jokaiseen käytettyyn paperiin tulee merkitä nimi. WC:hen pääsee kokeen aikana. Kokelas käyttää **näytönlukitusta** ennen kuin poistuu paikaltaan WC-tiloihin. **Koetilaisuudesta ei saa poistua ennen klo 12:ta.**
Oppivelvollinen kokelas tuo kokeeseen tullessaan omat kynät ym., **käytössään olevan tietokoneen ja kuulokkeet sekä laturin.** Korottajat tuovat oman tietokoneensa ja kuulokkeensa kokeeseen. Salissa on ongelmatilanteita varten muutamia varakoneita ja kuulokkeita.

SAIRASTUMINEN

Mikäli joku kokelaista sairastuu välittömästi ennen koetilaisuuden alkua, on asiasta ilmoitettava heti **rehtorille** ja toimitettava ensi tilassa kirjoituspäivänä päivätty lääkärintodistus koululle. Kirjoitustilaisuus pyritään tällöin järjestämään koulun omien mahdollisuuksien mukaisesti erillistilassa. Lääkärintodistuksesta tulee selkeästi käydä ilmi, mistä sairaudesta on kyse, sairauden vaikeusaste ja ajankohta. Lieventävänä seikkana on yleensä otettu huomioon vain sellaiset sairaudet, joiden vaikutus tuloksiin on ollut selvästi todettavissa, mutta nimenomaan vain tilapäisesti.

SUULLISET KUULUSTELUT

Keväällä koulutyön päättymisen ja ensimmäisen kirjallisen kokeen välissä on noin kolmen viikon mittainen aika, jolloin on tilaisuus muista tehtävistä vapaana valmistautua kirjoituksiin. Tätä lukuaikaa jaksottavat suulliset kuulustelut, jotka ovat opiskelijalle vapaaehtoisia. Aiemmasta kokemuksesta tiedetään, että nämä tentit palvelevat erinomaisesti myös kirjoituksiin valmistautumista rytmittämällä ns. lukuloman ajankäyttöä. Kuulustelutilaisuudessa oma opettaja antaa vielä ohjeita kirjoituksiin ja keskeiset asiat tulevat kerratuiksi. Oma opettaja antaa lähemmät lukuohjeet ja kertoo eri opintojaksojen painotuksista. Kuulustelu koskee koko lukion oppimäärää.

Kirjoitusten jälkeen on toinen mahdollisuus korottaa aineen päättöarvosanaa suullisella kuulustelulla.

KIRJOITUSTEN TULOKSET JA JULKISUUS

Kirjoitusten tulokset tulevat koululle keväällä ennen 23. toukokuuta ja syksyllä ennen 23. marraskuuta. Tarkistuksen jälkeen koulu antaa ylioppilaiden nimiluettelon lehdille.

Jos kokelas ei halua nimeään julkaistavan, hänen tulee pyytää kirjallisesti sekä lukiota että lautakuntaa poistamaan nimensä nimilistasta. Pyynnön tulee olla kokelaan allekirjoittama.

Arvosanatietoja ei julkaista ilman kokelaan suostumusta.

Ylioppilastutkintolautakunnalla on myös omat kotisivunsa, josta löytyy ohjeita ym. informaatiota kirjoituksista. Osoite on: www.ylioppilastutkinto.fi.

AIKATAULU

Kevään 2027 kirjoitukset

13.11.	Ylioppilastutkinnon tulokset lähetetään lukioille. Mahdollinen oikaisuvaatimus lautakunnalle on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun tulokset ovat tulleet.
14.11.	Koesuoritukset nähtävillä Oma Opintopolku -verkkopalvelussa.
23.11. mennessä	Varsinaiset opiskelijat ilmoittautuvat kirjoituksiin **kirjallisesti**. Yksityisoppilaan, kokeen uusijan ja täydentäjän tulee **kirjallisesti** hakea rehtorilta oikeutta osallistua kevään kirjoituksiin. Syksyn kokeisiin osallistuneiden ilmoittautumiset kevään tutkintoon voidaan ottaa vastaan syksyn tulosten selvittyä, kuitenkin viimeistään 1. joulukuuta.
30.11. mennessä	Koulu lähettää mahdolliset erityisjärjestelyhakemukset YTL:lle.
04.12.	Syksyn ylioppilasjuhla
05.12. mennessä	Koulu lähettää ilmoittautumiset YTL:lle.
29.01. mennessä	Tenttiajankohdat Wilmassa.
to 18.02.	Kokelaiden varsinainen koulutyö päättyy.
pe 12.03.	Viimeinen mahdollinen tenttipäivä ennen kirjoituksia.

Kirjalliset kokeet keväällä 2027

	Kokeet alkavat klo 9.00 (koululle klo 8.15 mennessä)
ti 16.03.	**Äidinkieli ja kirjallisuus**, lukutaidon koe **Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus**, lukutaidon ja kuullun ymmärtämisen osakoe
to 18.03.	**Vieras kieli,** lyhyt oppimäärä
pe 19.03.	**Äidinkieli ja kirjallisuus**, kirjoitustaidon koe **Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus**, kirjoitustaidon osakoe
ma 22.03.	**Vieras kieli**, pitkä oppimäärä

ke 24.03.	**Matematiikka,** pitkä ja lyhyt oppimäärä
ti 30.03.	**Psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia**
ke 31.03.	**Toinen kotimainen kieli,** pitkä ja keskipitkä oppimäärä
pe 02.04.	**Uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto**
ma 05.04.	Ensimmäinen suullinen kuulustelu mahdollinen kirjoitusten jälkeen.
pe 30.04.	Puuttuvat suoritukset oltava **arvosteltuina**.
02.05.	Tenttiaika Kauhajoen lukiossa päättyy.
02.05. mennessä	Jätettävä rehtorille kirjallinen ilmoitus, jos jotakin koetta ei halua kompensoitavaksi.
05.05. viimeistään	Ilmoitus päättötodistusta vaille jäävistä YTL:ään.
05.05. mennessä	Koulu lähettää YTL:lle tiedon kompensaation kieltämisestä.
12.05.	Ylioppilastutkinnon tulokset lähetetään lukioille. Mahdollinen oikaisuvaatimus lautakunnalle on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun tulokset ovat tulleet.
13.05.	Koesuoritukset nähtävillä Oma Opintopolku -verkkopalvelussa.
23.05. mennessä	Lukion opiskelijat ilmoittautuvat syksyn kirjoituksiin ja suullisiin kuulusteluihin. Mahdolliset tutkintomaksut maksetaan laskutuksen perusteella myöhemmin.
pe 04.06.	Lakkiaisten harjoitus klo 17.00.
la 05.06.	Lukuvuoden päättäjäiset klo 11.30 (ylioppilaat koululle klo 11.00)

Syksyn 2027 kirjoitukset

30.04. mennessä	Koulu lähettää mahdolliset erityisjärjestelyhakemukset YTL:lle.
23.05. mennessä	Lukion opiskelijat ilmoittautuvat syksyn kirjoituksiin ja suullisiin kuulusteluihin. Mahdolliset tutkintomaksut maksetaan laskutuksen perusteella myöhemmin.
05.06. mennessä	Kokeitten uusijat ja täydentäjät ilmoittautuvat syksyn kirjoituksiin.
15.06. mennessä	Koulu lähettää tiedot syksyllä kirjoittavista YTL:ään.

Kirjalliset kokeet syksyllä 2027

Kokeet alkavat klo 9.00 (koululle klo 8.30 mennessä).

ma 20.09.	**Äidinkieli ja kirjallisuus**, lukutaidon koe **Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus**, lukutaidon ja kuullun ymmärtämisen osakoe
ke 22.09.	**Psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia**
pe 24.09.	**Vieras kieli**, pitkä oppimäärä
ma 27.09.	**Toinen kotimainen kieli**, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
ti 28.09.	**Uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto**
to 30.09.	**Matematiikka,** pitkä ja lyhyt oppimäärä
pe 01.10.	**Äidinkieli ja kirjallisuus**, kirjoitustaidon koe **Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus,** kirjoitustaidon osakoe
ma 04.10.	**Vieras kieli**, lyhyt oppimäärä
04.11.	Ilmoitus päättötodistusta vaille jäävistä syksyn osalta YTL:ään.
13.11.	Ylioppilastutkinnon tulokset lähetetään lukioille. Mahdollinen oikaisuvaatimus lautakunnalle on tehtävä 14 päivän kuluessa siitä, kun tulokset ovat tulleet.

14.11. Koesuoritukset nähtävillä Oma Opintopolku -verkkopalvelussa.

YTL:N OHJEET KEVÄÄN 2027 YLIOPPILASKOKELAILLE

Ylioppilastutkintolautakunnan ohjeet kokelaille löytyvät ylioppilastutkinto.fi -sivustolta.

Linkki: Tietoa kokelaalle | Ylioppilastutkintolautakunta